

ΣΤΕ ΟΛΟΜ 987/2014 (όμοια η 988/2014) Αντισυνταγματικότητα διάταξης περί εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση πολύτεκνων (ακαδημαϊκό έτος 2012-2013).

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL)

Αριθμός 987/2014

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του την 1η Φεβρουαρίου 2013, με την εξής σύνθεση: Κ. Μενουδάκος, Πρόεδρος, Αθ. Ράντος, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Ν. Μαρκουλάκης, Γ. Παπαγεωργίου, Γω. Μαντζουράνης, Αικ. Χριστοφορίδου, Δ. Αλεξανδρής, Δ. Σκαλισούνης, Γ. Ποταμιός, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Νίκα, Ε. Αντωνόπουλος, Π. Καρλή, Φ. Ντζίμας, Ηρ. Τσακόπουλος, Β. Καλαντζή, Μ. Σταματελάτου, Μ. Παπαδοπούλου, Β. Αραβαντινός, Ο. Ζύγουρα, Κ. Κουσουλής, Κ. Φιλοπούλου, Κ. Πισπιρίγκος, Αντ. Χλαμπέα, Δ. Μακρής, Τ. Κόμβου, Β. Αναγνωστοπούλου - Σαρρή, Σύμβουλοι, Ηλ. Μάζος, Χρ. Σιταρά, Αικ. Ρωξάνα, Πάρεδροι. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Ο. Ζύγουρα και Β. Αναγνωστοπούλου - Σαρρή καθώς και η Πάρεδρος Αικ. Ρωξάνα μετέχουν ως αναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 3719/2008. Γραμματέας η Μ. Παπασαράντη.

Για να δικάσει την από 8 Οκτωβρίου 2012 αίτηση:

της .. .. του ....., κατοίκου .... Αττικής (..... ..), η οποία παρέστη με τον δικηγόρο

Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο (Α.Μ. 17001), που τον διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, ο οποίος παρέστη με τον Ηλία Ψώνη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα επιδιώκει να ακυρωθούν οι: 1) υπ' αριθ. Φ.253.4/96738/Β6/27.8.2012, 2) υπ' αριθ. Φ.253.4/96739/Β6/27.8.2012 αποφάσεις του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η πιο πάνω αίτηση εισάγεται στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της από 23 Οκτωβρίου 2012 πράξεως της Επιτροπής του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 3900/2010 και της από 6 Νοεμβρίου 2012 πράξεως του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, λόγω της σπουδαιότητάς της, σύμφωνα με τα άρθρα 14 παρ. 2 εδάφ. α', 20 και 21 του π.δ. 18/1989.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Κ. Πισπιρίγκου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο της αιτούσης, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον αντιπρόσωπο του Υπουργού, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ

α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως, με την οποία προσβάλλονται πράξεις εφαρμογής της εκπαιδευτικής νομοθεσίας που υπάγονται στον ακυρωτικό έλεγχο του διοικητικού εφετείου σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 δ' του ν. 702/1977 (Α'268), όπως ισχύει, κατεβλήθη το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθμ. Α. 3369904, 1285058/2012 ειδικά γραμμάτια παραβόλου).

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση των πράξεων του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού: α) Φ 253.4/96738/Β6/27.8.2012 και β) Φ 253.4./96739/Β6/27.8.2012, με τις οποίες κυρώθηκαν οι πίνακες των εισαγομένων στα τμήματα και στις σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για το ακαδημαϊκό έτος 2012 - 2013, κατά το μέρος της παράλειψης εγγραφής της αιτούσης, η οποία διαγωνίσθηκε ως υποψήφια της γενικής κατηγορίας, στους πίνακες των εισαγομένων στην Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η παράλειψη αυτή προσβάλλεται ως εκδηλωθείσα με την εγγραφή στους ίδιους πίνακες δεκατριών (13) υποψηφίων, οι οποίοι εμπίπτουν στην ειδική κατηγορία των μελών πολύτεκνων οικογενειών και συγκέντρωσαν σύνολο μορίων χαμηλότερο εκείνου της αιτούσης.

3. Επειδή, με την πράξη της τριμελούς Επιτροπής του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 40 παρ. 1 του ν. 4055/2012, Α'51) υπ' αριθμ. ΠΑ 31/23.10.2012, η οποία δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «.....» στις 7.11.2012 και στην εφημερίδα «.....» στις 9.11.2012, έγινε δεκτό σχετικό αίτημα της αιτούσης και αποφασίσθηκε να εισαχθεί προς εκδίκαση στο Συμβούλιο της Επικρατείας η κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως, η οποία ασκήθηκε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, διότι θέτει ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος για τη συνταγματικότητα ορισμένων διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 2 του ν. 2525/1997, όπως ισχύει, που εφαρμόστηκαν με τις προσβαλλόμενες πράξεις.

4. Επειδή, στο άρθρο 1 παρ. 5 του ν. 2525/1997 «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση κ.λπ.» (Α'188) ορίζεται ότι «Στους αποφοίτους του Ενιαίου Λυκείου χορηγείται Απολυτήριο Ενιαίου Λυκείου, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα α) εγγραφής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση β) ...», στη δε παράγραφο 13 του ίδιου άρθρου, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2909/2001 (Α'90), ορίζεται ότι «Στους αποφοίτους του Ενιαίου Λυκείου, εκτός του απολυτηρίου της παραγράφου 5, χορηγείται και "Βεβαίωση", στην οποία αναφέρονται οι βαθμοί του αποφοίτου στα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα που λαμβάνονται υπόψη για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση». Η πρόσβαση των κατόχων απολυτηρίου Λυκείου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ρυθμίσθηκε περαιτέρω με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 2525/1997,

στην παράγραφο 2 του οποίου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 2909/2001 (Α'98), ορίσθηκαν τα εξής: «α. Οι υποψήφιοι για εισαγωγή, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων απόλυσης από το Λύκειο, καταθέτουν δήλωση προτίμησης για δύο κατ' ανώτατο όριο επιστημονικά πεδία και για συγκεκριμένα τμήματα ή σχολές των πεδίων αυτών ... β) Η επιλογή των υποψηφίων για τα τμήματα που δήλωσαν προτίμηση γίνεται με βάση το σύνολο των μορίων που προκύπτουν από το άθροισμα των γινομένων του γενικού βαθμού πρόσβασης της Βεβαίωσης, των βαθμών πρόσβασης των δύο μαθημάτων αυξημένης βαρύτητας και του βαθμού της δοκιμασίας δεξιοτήτων, εφόσον διεξάγεται, με τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας και κατά φθίνουσα σειρά μέχρι να καλυφθεί ο αριθμός θέσεων κάθε τμήματος που ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του ν. 1351/1983 ... Για τα τμήματα ή τις σχολές για τις οποίες απαιτείται εξέταση σε ένα ή περισσότερα ειδικά μαθήματα ή πρακτικές δοκιμασίες, στο ανωτέρω σύνολο μορίων προστίθενται και τα μόρια που προκύπτουν από το γινόμενο του βαθμού των ειδικών μαθημάτων ή πρακτικών δοκιμασιών με τον αντίστοιχο συντελεστή». Ακολούθως, με το άρθρο 59 παρ. 11 του ν. 3966/2011 (Α'118) τροποποιήθηκε το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 2525/1997 ως εξής: «α. ... β. Η επιλογή των υποψηφίων για τις σχολές και τα τμήματα, που δήλωσαν προτίμηση, γίνεται με βάση το σύνολο των μορίων που προκύπτουν από το άθροισμα των γινομένων του γενικού βαθμού πρόσβασης της βεβαίωσης, των βαθμών πρόσβασης των δύο μαθημάτων αυξημένης βαρύτητας με τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας και κατά φθίνουσα σειρά μέχρι να καλυφθεί ο αριθμός θέσεων κάθε σχολής ή τμήματος. Για τις σχολές ή τα τμήματα που απαιτείται εξέταση σε ένα ή περισσότερα ειδικά μαθήματα ή πρακτικές δοκιμασίες στο ανωτέρω σύνολο μορίων προστίθενται και τα μόρια που προκύπτουν από το γινόμενο του βαθμού των ειδικών μαθημάτων ή πρακτικών δοκιμασιών με τον αντίστοιχο συντελεστή. γ. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καθορίζονται μία φορά το χρόνο, ένα τουλάχιστον μήνα πριν την υποβολή των μηχανογραφικών δελτίων των υποψηφίων: i. Ο αριθμός των θέσεων εισακτέων στα Τμήματα και τις Σχολές των Πανεπιστημίων, των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) ... Η απόφαση αυτή εκδίδεται μετά από γνώμη της Συγκλήτου κάθε Πανεπιστημίου, του Συμβουλίου κάθε Τ.Ε.Ι. ... που υποβάλλονται στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. ii. Ο αριθμός των θέσεων εισακτέων των κατόχων απολυτηρίου Γενικού ή Επαγγελματικού Λυκείου, πέραν του καθορισθέντος αριθμού στην περίπτωση i, στα Τμήματα και τις Σχολές της ίδιας περίπτωσης, ως ακολούθως: αα) Υποψηφίων που είναι πολύτεκνοι, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 1910/1944 (Α'229), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 3454/2006 (Α'75), καθώς και υποψηφίων τέκνων των ανωτέρω πολυτέκνων, ββ) Υποψηφίων γονέων και τέκνων πολυμελών οικογενειών με τρία ζώντα τέκνα από νόμιμο γάμο ή νομιμοποιηθέντα ή νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα, εφόσον κανένα από αυτά δεν υπερβαίνει το 26ο έτος της ηλικίας του, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων άγαμων μητέρων με τρία μη αναγνωρισθέντα ζώντα τέκνα, που δεν υπερβαίνουν το ανωτέρω όριο ηλικίας. γγ) Υποψηφίων: α) με αδελφό ή αδελφή που φοιτά σε Πανεπιστήμιο ή Τ.Ε.Ι. ... β) ορφανών από τον ένα ή και από τους δύο γονείς ή τέκνων άγαμης μητέρας με ένα ή δύο μη αναγνωρισθέντα τέκνα, γ) με γονείς, τέκνα, αδελφια, συζύγους που είναι τυφλοί ή κωφάλαλοι ή νεφροπαθείς ... δ) τέκνων των θυμάτων της τρομοκρατίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 1897/1990 (Α'120) ... Ο συνολικός αριθμός των θέσεων εισακτέων της περίπτωσης ii δεν μπορεί να υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%) των θέσεων εισακτέων της περίπτωσης i. iii. ... Κατά τη διαδικασία επιλογής, κάθε υποψήφιος των ειδικών περιπτώσεων αα' έως και γγ' της περίπτωσης ii κρίνεται για επιλογή για τις προβλεπόμενες θέσεις, που καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης i του παρόντος άρθρου για κάθε τμήμα ή σχολή, με βάση το σύνολο των μορίων κατά φθίνουσα σειρά μορίων και τη δήλωση προτίμησης του στο μηχανογραφικό δελτίο, κατά πρώτον, ως υποψήφιος της γενικής σειράς. Εάν δεν εισάγεται στη σχολή ή το τμήμα που έχει δηλώσει πρώτο στις προτιμήσεις του, κρίνεται για επιλογή για τις ειδικές θέσεις της ίδιας σχολής ή τμήματος ως υποψήφιος μιας εκ των ειδικών περιπτώσεων. Αν δεν εισάγεται ούτε με το ειδικό ποσοστό στο συγκεκριμένο τμήμα ή σχολή, η διαδικασία συνεχίζεται με την επόμενη προτίμηση του υποψηφίου, τόσο στη γενική σειρά όσο και στην ειδική. Αν δεν εισαχθεί και σε αυτό το τμήμα ή σχολή με τη γενική σειρά και την ειδική που έχει δηλώσει, η διαδικασία συνεχίζεται με τις επόμενες κατά σειρά προτίμησης του υποψηφίου στο μηχανογραφικό του δελτίο. Εάν ο υποψήφιος ανήκει σε περισσότερες από μία των ειδικών περιπτώσεων επιλέγει μόνο μία. Εάν με το σύνολο των μορίων που έχει επιτύχει ο υποψήφιος μπορεί να εισαχθεί σε περισσότερες από μία σχολές ή τμήματα εισάγεται τελικά μόνο σε εκείνη τη σχολή ή τμήμα που προσδιόρισε στη δήλωσή του με σειρά προτίμησης υψηλότερη σε σχέση με τις άλλες σχολές ή τμήματα που έχει δηλώσει. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθορίζονται τα αναγκαία δικαιολογητικά, η διαδικασία κατάθεσης, ο τόπος και ο χρόνος υποβολής και τα όργανα ελέγχου των δικαιολογητικών, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ένταξη των υποψηφίων στις κατηγορίες της περίπτωσης ii. Εάν μετά την εισαγωγή, με οποιονδήποτε τρόπο διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις επαγωγής στις περιπτώσεις αα' έως και γγ' της περίπτωσης ii ..., οι εισαχθέντες διαγράφονται από τα τμήματα εισαγωγής ... Οι θέσεις των διαγραφέντων δεν αναπληρώνονται ούτε μεταφέρονται». Με το άρθρο 60 παρ. 4 περ. ια' του ίδιου νόμου (ν. 3966/2011) καταργήθηκαν οι διατάξεις περί μετεγγραφών των φοιτητών (άρθρα 3 του ν. 860/1979 και 1 του ν. 3282/2004, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 25 παρ. 9 του ν. 3879/2010), κατά τον κρίσιμο δε χρόνο το άρθρο 2 παρ. 2 γ' του ν. 2525/1997 είχε ήδη τροποποιηθεί, ως προς τις ειδικές περιπτώσεις αα' - γγ' της περίπτωσης ii, με το άρθρο 44 παρ. 2 του ν. 4071/2012 (Α' 85) ως εξής: «αα) Υποψηφίων που είναι πολύτεκνοι, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 1910/1944 (Α' 229), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 3454/2006 (Α' 75), καθώς και υποψηφίων τέκνων των ανωτέρω πολυτέκνων. Η πολυτεκνική ιδιότητα διατηρείται ισοβίως σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 του ν. 3454/2006. ββ) Υποψηφίων γονέων και τέκνων πολυμελών οικογενειών με τρία ζώντα τέκνα από νόμιμο γάμο ή νομιμοποιηθέντα ή νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων άγαμων μητέρων με τρία μη αναγνωρισθέντα ζώντα τέκνα. γγ) Υποψηφίων: α) με αδελφό ή αδελφή, ενεργό φοιτητή του πρώτου κύκλου σπουδών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του ν. 4009/2011 (Α'195), εφόσον δεν είναι ήδη κάτοχος πτυχίου, μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου ..., β) ορφανών από τον ένα ή και από τους δύο γονείς ή τέκνων άγαμης μητέρας με ένα ή δύο μη αναγνωρισθέντα τέκνα, γ) με γονείς, τέκνα, αδελφια, συζύγους που είναι τυφλοί, κωφάλαλοι ή νεφροπαθείς ..., δ) τέκνων των θυμάτων της τρομοκρατίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 1897/1990 (Α'120), ε) πολύτεκνων τέκνων, εφόσον συμμετέχουν στις πανελλαδικές εξετάσεις εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση το ίδιο έτος». Τέλος, με το άνω άρθρο 44 του ν. 4071/2012 όρισε, στην παράγραφο 3, τα εξής: «3. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012 - 2013, για την εισαγωγή των αποφοίτων Γενικών ή άλλου τύπου Λυκείων, σε κάθε σχολή ή τμήμα που προβλέπονται στην υποπερίπτωση i της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν.

2525/1997, πρόσθετο ποσοστό 3% επί των θέσεων εισακτέων καταλαμβάνεται, αποκλειστικά, από όσους αποφοίτησαν το έτος 2011, συμμετείχαν στις πανελλαδικές εξετάσεις του ίδιου έτους και για τους οποίους ίσχυαν κατά την αποφοίτησή τους ή ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου τα κριτήρια που αναφέρονται στις κατηγορίες της υποπερίπτωσης ιί της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 2525/1997, όπως αντικαθίσταται ...».

5. Επειδή, με τις μεταβολές, τις οποίες επέφερε στο άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 2525/1997 το άρθρο 59 παρ. 11 του ν. 3966/2011 και, στη συνέχεια, το άρθρο 44 παρ. 2 του ν. 4071/2012, θεσπίστηκε σύστημα εισαγωγής, σε τμήματα και σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, υποψηφίων που εμπίπτουν σε κατηγορίες ειδικών περιπτώσεων, καθοριζόμενες επί τη βάση κοινωνικών κριτηρίων, καθ' υπέρβαση (μέχρι 20% συνολικά) του αριθμού των θέσεων των εισακτέων κάθε τμήματος και σχολής που καλύπτονται από τους υποψηφίους της γενικής κατηγορίας. Παράλληλα, με το άρθρο 60 παρ. 4 περ. ια' του ίδιου νόμου, καταργήθηκαν οι διατάξεις που παρείχαν τη δυνατότητα (ομοίως επί τη βάση κοινωνικών κριτηρίων, αλλά μετά την εισαγωγή και εγγραφή σε συγκεκριμένο τμήμα ή σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επί τη βάση κριτηρίων κοινών για όλους τους υποψηφίους) να μετεγγράφονται ορισμένοι φοιτητές σε αντίστοιχο τμήμα ή σχολή με έδρα πλησιέστερη προς τον τόπο της κατοικίας τους. Σύμφωνα με το νέο σύστημα εισαγωγής, οι υποψήφιοι που έχουν δηλώσει στο μηχανογραφικό δελτίο ότι εμπίπτουν σε μια από τις ως άνω κατηγορίες ειδικών περιπτώσεων, μεταξύ των οποίων η κατηγορία των μελών πολύτεκνων οικογενειών, κρίνονται για εισαγωγή στο τμήμα ή στη σχολή της πρώτης προτίμησής τους συγκρινόμενοι, με βάση το σύνολο των μορίων που συγκεντρώνουν, κατά πρώτον με τους υποψηφίους της γενικής κατηγορίας που έχουν δηλώσει την ίδια με αυτούς προτίμηση. Εάν ύστερα από αυτή τη σύγκριση δεν εισάγονται στο εν λόγω τμήμα ή σχολή, συγκρίνονται (ομοίως με βάση το σύνολο των μορίων που συγκεντρώνουν) με τους υποψηφίους της ίδιας με αυτούς κατηγορίας ειδικής περίπτωσης για εισαγωγή στις οριζόμενες πρόσθετες θέσεις του ίδιου τμήματος ή σχολής. Εάν και πάλι δεν εισάγονται, η ίδια διαδικασία με τα δύο στάδια σύγκρισης συνεχίζεται, για να κριθεί η εισαγωγή τους στη σχολή ή στο τμήμα της επόμενης προτίμησής τους. Όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του ν. 3966/2011, με τις ως άνω ρυθμίσεις επιδιώχθηκε να δοθεί η δυνατότητα «... σε όσους αντιμετωπίζουν οικονομικά και οικογενειακά προβλήματα και αδυνατούν ή δυσκολεύονται να φοιτήσουν σε σχολές ή τμήματα που βρίσκονται μακριά από τη μόνιμη κατοικία τους, να επιλέξουν να φοιτήσουν σε σχολές ή τμήματα της περιοχής κατοικίας τους από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους και να μην τελούν σε αναμονή των αποτελεσμάτων των μετεγγραφών ...». Στην ίδια αιτιολογική έκθεση αναφέρεται ότι με τις νέες ρυθμίσεις, οι οποίες θεσπίζονται για όσους υποψηφίους αντιμετωπίζουν οικονομικά και οικογενειακά προβλήματα, «... εξαλείφεται το φαινόμενο φοίτησης σε σχολή για την οποία το σύνολο των μορίων τους δεν επέτρεπε την εισαγωγή παρά μόνον μέσω της μετεγγραφής. Εναπόκειται πλέον στους ίδιους τους υποψηφίους να διαμορφώσουν την επιλογή τους ως προς την τελική εισαγωγή τους δηλώνοντας τις σχολές ή τμήματα, στα οποία θα παραμείνουν προς φοίτηση ...», καθώς και ότι εξαλείφονται οι γραφειοκρατικές διαδικασίες των μετεγγραφών και προωθείται η «... ομαλή λειτουργία των πανεπιστημίων από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, αφού η εισαγωγή και των υποψηφίων των περιπτώσεων αυτών θα έχει ολοκληρωθεί πριν την έναρξη των μαθημάτων ... ώστε να υπάρχει καλύτερος προγραμματισμός και τα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ να γνωρίζουν εκ των προτέρων τον αριθμό των εισαγομένων για κάθε περίπτωση και στο σύνολό τους». Τέλος, αναφέρεται και ότι «... ουδεμία οικονομική επιβάρυνση υφίσταται το Δημόσιο από τις ανωτέρω ρυθμίσεις, δεδομένου ότι αντικαθίστανται οι διατάξεις των μετεγγραφών. Αντίθετα θα υπάρξει μείωση των δαπανών διότι θεσμοθετείται περιορισμός στον αριθμό εισακτέων στις κατ' εξαίρεση περιπτώσεις ...».

6. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Η αιτούσα, η οποία υπέβαλε μηχανογραφικό δελτίο για την εισαγωγή της στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κατά το ακαδημαϊκό 2012 - 2013, ως απόφοιτος ημερησίου λυκείου και υποψήφια της γενικής κατηγορίας, ήτοι ως διαγωνιζόμενη για τις θέσεις του άρθρου 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ι' του ν. 2525/1997, συγκέντρωσε σύνολο 18.981 μορίων και, βάσει αυτής της βαθμολογίας και της δηλώσεως των προτιμήσεών της, ύστερα από τη σύγκρισή της με τους υποψηφίους της ίδιας κατηγορίας, εισήχθη στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών 62η κατά σειρά επιτυχίας και όχι στην Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.), την οποία είχε δηλώσει ως πρώτη προτίμησή της. Σύμφωνα με τους πίνακες των εισαγομένων που κυρώθηκαν με τις δύο προσβαλλόμενες πράξεις, στην Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. εισήχθησαν εκατόν εξήντα (160) υποψήφιοι για την πλήρωση των ισάριθμων θέσεων εισακτέων από τη γενική κατηγορία υποψηφίων που είχαν οριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ι' του ν. 2525/1997, με την φ 253.1/54697/Β6/15.5.212 απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (Β'1653), η δε τελευταία εισαχθείσα κατά σειρά επιτυχίας συγκέντρωσε 19.170 μόρια. Με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη κυρώθηκαν και οι πίνακες των εισαγομένων στην εν λόγω Ιατρική Σχολή για την πλήρωση των θέσεων του άρθρου 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ιι α' του ν. 2525/1997 που είχαν οριστεί με την ως άνω απόφαση της Υφυπουργού, ήτοι των θέσεων των μελών πολύτεκνων οικογενειών που είναι απόφοιτοι ημερησίων λυκείων, από τους οποίους οι δώδεκα (12) συγκέντρωσαν λιγότερα μόρια από την αιτούσα (18968 - 18578). Με άλλους δε πίνακες, οι οποίοι κυρώθηκαν με τη δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη, εισήχθησαν στην Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. και υποψήφιοι για την πλήρωση των θέσεων που είχαν οριστεί με την ίδια απόφαση της Υφυπουργού βάσει του άρθρου 44 παρ. 3 του ν. 4071/2012, από τους οποίους η μία (1) εμπίπτει στο άρθρο 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ιι α' του ν. 2525/1997 (κατηγορία μελών πολύτεκνων οικογενειών που είναι απόφοιτοι ημερησίων λυκείων) και συγκέντρωσε λιγότερα μόρια από την αιτούσα (18.972). Ήδη με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι η κύρωση, με τις προσβαλλόμενες πράξεις, των πινάκων που συμπεριλαμβάνουν τους ως άνω δεκατρείς (12+1=13) υποψηφίους στους εισαγομένους στην Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. εμπόδισε την εισαγωγή της αιτούσας στην ίδια Ιατρική Σχολή (αν και συγκέντρωσε περισσότερα από αυτούς μόρια) χωρίς νόμιμο έρεισμα, διότι στηρίζεται στην αδικαιολόγητα ευνοϊκή για τα μέλη των πολύτεκνων οικογενειών ρύθμιση του άρθρου 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ιι α' του ν. 2525/1997, η οποία αντιβαίνει στις συνταγματικές αρχές της αξιοκρατίας και της ισότητας (γενικώς ενάπιον του νόμου και ειδικώς κατά την πρόσβαση στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα) και είναι, ως εκ τούτου, ανεφάρμοστη.

7. Επειδή, αν και η αιτούσα διαγωνίστηκε για να εισαχθεί στην εν λόγω Ιατρική Σχολή ως υποψήφια της γενικής κατηγορίας, ο ως άνω λόγος ακυρώσεως προβάλλεται με έννομο συμφέρον. Τούτο, διότι οι θέσεις των εισακτέων αυτής της κατηγορίας καθορίστηκαν με την φ 253.1/54697/Β6/15.5.2012 απόφαση από την Υφυπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, δυνάμει των διατάξεων της περίπτωσης ι' του άρθρου 2 παρ. 2 γ' του ν. 2525/1997, παράλληλα με τον καθορισμό πρόσθετων θέσεων δυνάμει των διατάξεων της επόμενης περίπτωσης ιι α' του άρθρου 44 παρ. 3 του ν. 4071/2012, ο οποίος έγινε με την ίδια

απόφαση της Υφυπουργού. Ο αριθμός δε των πρόσθετων αυτών θέσεων προδήλως καθορίστηκε σε συσχέτιση με τον αριθμό των θέσεων των υποψηφίων της γενικής κατηγορίας, κατ' εκτίμηση και των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων της Ιατρικής Σχολής και, ως εκ τούτου, η Διοίκηση θα είχε αυξήσει τις θέσεις των εισακτέων από τη γενική κατηγορία υποψηφίων σε περίπτωση μη εφαρμογής των διατάξεων, των οποίων αμφισβητείται η συνταγματικότητα. Συνεπώς, εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι αντιβαίνει στις συνταγματικές αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας ο γενόμενος καθορισμός των πρόσθετων θέσεων για τα μέλη των πολύτεκνων οικογενειών, όπως προβάλλει η αιτούσα, η Διοίκηση θα κληθεί να εξετάσει, σε συμμόρφωση προς την απόφαση του Δικαστηρίου, τη δυνατότητα νόμιμης εισαγωγής της αιτούσης στην Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. ως υπεράριθμης σε σχέση με τις θέσεις των εισακτέων που ήδη πληρώθηκαν από τους υποψηφίους της γενικής κατηγορίας. Αν και κατά τη γνώμη του Αντιπροέδρου Αθ. Ράντου και των Συμβούλων Γ. Παπαγεωργίου, Αικ. Χριστοφορίδου, Δ. Αλεξανδρή, Δ. Σκαλτσούνη, Γ. Ποταμιά, Ε. Αντωνόπουλου, Π. Καρλή, Β. Καλαντζή και Κ. Πισπιρίγκου, με τους οποίους συνάχθηκαν οι Πάρεδροι Η. Μάζος και Χ. Σιταρά, ο λόγος αυτός προβάλλεται χωρίς άμεσο και ενεστόχο έννομο συμφέρον, διότι ακόμη και αν κριθεί ότι είναι ανεφάρμοστες, ως αντιβαίνουσες στο Σύνταγμα, οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ιι α' του ν. 2525/1997 που ευνοούν τα μέλη των πολύτεκνων οικογενειών, δεν θα καταστεί δυνατή η εισαγωγή της αιτούσης στην Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. καθ' υπέρβαση του αριθμού των θέσεων των εισακτέων από τη γενική κατηγορία υποψηφίων. Τούτο, διότι ο αριθμός αυτός, ο οποίος καθορίσθηκε με την Φ 253.1/54697/Β6/15.5.2012 απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με ειδική διοικητική διαδικασία εκτιμήσεως των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων του Πανεπιστημίου, ήτοι κατόπιν γνώμης της Συγκλήτου που εκφέρεται, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ι του ν. 2525/1997, μόνο για τις θέσεις των εισακτέων από τη γενική κατηγορία υποψηφίων, δεν είναι βέβαιο ότι θα είχε αυξηθεί από τη Διοίκηση σε περίπτωση μη εφαρμογής των ως άνω διατάξεων και, πάντως, δεν δύναται πλέον να αυξηθεί, ώστε να καταστεί νόμιμη η εισαγωγή και της αιτούσης στην εν λόγω Ιατρική Σχολή.

8. Επειδή, το Σύνταγμα ορίζει στο μεν άρθρο 4 παρ. 1 ότι «Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου», στο δε άρθρο 5 παρ. 1 ότι «Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφ' όσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη». Περαιτέρω, στο άρθρο 16 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. ..., 2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους ... 3. ... 4. Όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας, σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια. Το Κράτος ενισχύει τους σπουδαστές που διακρίνονται, καθώς και αυτούς που έχουν ανάγκη από βοήθεια ή ειδική προστασία, ανάλογα με τις ικανότητές τους. 5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση ...». Εξ άλλου, στο άρθρο 21 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος και η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους. 2. Πολύτεκνες οικογένειες, ... έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το Κράτος. 3. ... 5. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δημογραφικής πολιτικής, καθώς και η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων αποτελεί υποχρέωση του Κράτους». Τέλος, στο άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιση και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού, και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας».

9. Επειδή, η καθιερούμενη με το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της ισότητας αποτελεί νομικό κανόνα, ο οποίος επιβάλλει την ομοιόμορφη μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό τις αυτές ή παρόμοιες συνθήκες και αποκλείει τόσο την έκδηλα άνιση μεταχείριση, είτε με τη μορφή της εισαγωγής χαρακτηριστικού μέτρου ή προνομίου μη συνδεομένου προς αξιολογικά κριτήρια είτε με την μορφή της επιβολής αδικαιολόγητης επιβάρυνσης, όσο και την αυθαίρετη εξομοίωση διαφορετικών καταστάσεων ή την ενιαία μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό διαφορετικές συνθήκες με βάση άλλως τυπικά ή συμπτωματικά ή άσχετα μεταξύ τους κριτήρια. Περαιτέρω, το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος κατοχυρώνει το δικαίωμα κάθε προσώπου να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας κατά λόγο της προσωπικής του αξίας (βλ. ΣτΕ 2738/2010 κ.ά.). Τέλος, οι προστατευτικές της παιδείας διατάξεις του άρθρου 16 του Συντάγματος ανάγουν την παιδεία σε αποστολή του κράτους και κατοχυρώνουν, μεταξύ άλλων, αφ' ενός μεν τη θεσμική εγγύηση της παροχής ανώτατης εκπαίδευσης από πλήρως αυτοδιοικούμενα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα (βλ. ΣτΕ 982/2012 Ολ., 4009/2000, 411/2008), αφ' ετέρου δε το δικαίωμα στην παιδεία (ΣτΕ 1582/1992) που περιλαμβάνει και το δικαίωμα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εφ' όσον συγκεντρώνουν τις νόμιμες προϋποθέσεις. Από τον συνδυασμό αυτών των συνταγματικών διατάξεων συνάγεται ότι ο κοινός νομοθέτης οφείλει να εξασφαλίζει την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση προσώπων κεκτημένων τα αναγκαία εφόδια για την ενεργό παρακολούθηση της θεωρητικής και πρακτικής διδασκαλίας μέσω συστήματος εισαγωγής, το οποίο στηρίζεται σε γενικά, αντικειμενικά και πρόσφορα κριτήρια και είναι σύμφωνο με τις αρχές της ισότητας, της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και της σταδιοδρομίας εκάστου ανάλογα με την προσωπική αξία και ικανότητά του (βλ. ΣτΕ 3351/2000 Ολ., ΣτΕ 2411/2012 Ολ., 673/1987), δεδομένου, άλλωστε, και ότι μόνο υπό αυτούς τους όρους είναι δυνατή η επίτευξη της αποστολής των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΣτΕ 3328/2000 Ολ., 2467/2001) και η εύρυθμη λειτουργία τους (ΣτΕ 673/1987, 4137/1990). Ο κοινός νομοθέτης δεν καλύπτει από τις διατάξεις αυτές να εισάγει ρυθμίσεις διαφορετικές από αυτές που ίσχυαν στο παρελθόν, προς τις οποίες έχουν προσαρμοσθεί και αποβλέψει οι διοικούμενοι, έστω και αν θίγονται υφιστάμενα δικαιώματα ή συμφέροντά τους, αρκεί η εκάστοτε επιχειρούμενη νέα ρύθμιση να χωρεί κατά τρόπο γενικό, απρόσωπο και αντικειμενικό. Όταν επιχειρείται νέα ρύθμιση για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ο νομοθέτης δύναται να θεσπίζει, να τροποποιεί και να μεταρρυθμίζει το σύστημα επιλογής των υποψηφίων καθιστώντας ακόμη και αυστηρότερες τις προϋποθέσεις εισαγωγής, εφ' όσον σε κάθε περίπτωση διασφαλίζονται η ισότητα των ευκαιριών και ο αξιοκρατικός τρόπος επιλογής (βλ. ΣτΕ 2811 - 27/2002 Ολ., 681/2008). Ένα σύστημα εισαγωγής, σύμφωνα με το οποίο οι υποψήφιοι παράλληλα με την ολοκλήρωση του κύκλου των σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αξιολογούνται, υποβαλλόμενοι σε δοκιμασία εξετάσεων και βαθμολόγηση, για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, είναι συμβατό προς τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις, εφ' όσον τα κριτήρια της αξιολόγησης είναι αμιγώς ακαδημαϊκά, ήτοι εφ' όσον οι υποψήφιοι εξετάζονται μόνο ως προς την ικανότητά τους σε μαθηματικά και

δεξιότητες συναφείς προς το γνωστικό αντικείμενο του τμήματος ή της σχολής, όπου επιθυμεί κάποιος να εισαχθεί, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν και άλλης φύσεως κριτήρια, μη ακαδημαϊκά (πρβλ. ΣτΕ 2820, 2962, 2967/1999 7μ., 673/1987).

10. Επειδή, εξ άλλου, οι διατάξεις του άρθρου 21 του Συντάγματος, οι οποίες έχουν κατά βάση κατευθυντήριο χαρακτήρα, αφήνουν στον νομοθέτη την ευχέρεια να προσδιορίσει κατά την εκτίμησή του το είδος και την έκταση της ειδικής φροντίδας για τους πολύτεκνους και τα μέλη των οικογενειών τους. Ειδικότερα, με τη διάταξη της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου, της οποίας η θέσπιση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος της Χώρας (Πρακτικά Βουλής επί του Συντάγματος, Συνεδρίαση 08/26.4.1975, σελ. 479 και 486), το Σύνταγμα απευθύνει στον κοινό νομοθέτη έντονη υπόδειξη για τη λήψη κατάλληλων μέτρων φροντίδας υπέρ των πολύτεκνων οικογενειών επί τη βάση των κρατουσών συνθηκών και εντός των ορίων που διαγράφουν οι άλλες συνταγματικές διατάξεις και αρχές (βλ. ΣτΕ 12 /1999 7μ., 4237/2005). Η εκτίμησή του νομοθέτη υπόκειται σε έλεγχο ορίων από τα δικαστήρια, οι δε εκάστοτε νομοθετικές ρυθμίσεις περί κοινωνικής προστασίας ελέγχονται ως προς την τήρηση της αρχής της ισοτιμίας σε συνδυασμό προς την απορρέουσα από τα άρθρα 4 παρ. 1 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της σταδιοδρομίας εκάστου κατά τον λόγο της προσωπικής του αξίας (βλ. ΣτΕ 2738/2010, 2016/2007, 1141/1999 κ.ά.).

11. Επειδή, το άρθρο 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ii α' του ν. 2525/1995, όπως ισχύει μετά τις μεταβολές που επέφεραν τα άρθρα 59 παρ. 11 του ν. 3966/2011 και 44 παρ. 2 του ν. 4071/1012, το οποίο εισήγαγε παρέκκλιση από το γενικό σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με την πρόβλεψη της σύστασης θέσεων, οι οποίες καταλαμβάνονται μόνο από υποψήφιους που έχουν την ιδιότητα του μέλους πολύτεκνης οικογένειας, αντίκειται στις αρχές της ισοτιμίας και της αξιοκρατίας σύμφωνα με τις οποίες επιβάλλεται η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με κριτήρια αμιγώς ακαδημαϊκά, ήτοι βάσει των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των υποψηφίων, διότι η ιδιότητα του μέλους πολύτεκνης οικογένειας δεν συνδέεται με ικανότητες ή δεξιότητες του υποψηφίου και δεν αποτελεί κριτήριο που πληροί τις ως άνω προϋποθέσεις. Η αντίθεση του νέου συστήματος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση προς το Σύνταγμα δεν αίρεται με την επίκληση από τον νομοθέτη λόγων αναγομένων στην εύρυθμη λειτουργία των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της παράλληλης κατάρτησης του συστήματος μετεγγραφών. Τούτο, διότι οι μετεγγραφές προϋποθέτουν, πάντως, την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση βάσει συνταγματικής έγκυρου από την ανωτέρω άποψη συστήματος. Περαιτέρω, η αντίθεση προς το Σύνταγμα δεν αίρεται εκ του ότι ο νομοθέτης χαρακτηρίζει τις θέσεις που διαθέτει στα μέλη των πολύτεκνων οικογενειών ως «επιπλέον» και ορίζει, περαιτέρω, ότι ο αριθμός των θέσεων αυτών καθορίζεται με υπουργική απόφαση χωρίς προηγούμενη γνώμη των οργάνων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που είναι αρμόδια για την εκτίμηση των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων των οικείων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και ότι οι ίδιες θέσεις δεν διατίθενται στους υποψηφίους της γενικής κατηγορίας υποψηφίων αν δεν πληρωθούν από μέλη πολύτεκνων οικογενειών. Τούτο δε υπό πάσα εκδοχή, διότι α) εάν αυτές οι θέσεις διατίθενται καθ' υπέρβαση των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων των ιδρυμάτων, προκαλείται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δυσλειτουργία που δεν γίνεται ανεκτή από το άρθρο 16 του Συντάγματος και β) στην αντίθετη περίπτωση αφαιρούνται θέσεις από τους υποψηφίους της γενικής κατηγορίας, με αποτέλεσμα να αποκλείονται από την εισαγωγή στο τμήμα ή στη σχολή της προτίμησής τους ή ακόμη και από την πρόσβαση τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση υποψήφιοι με συγκριτικά πληρέστερες ικανότητες και δεξιότητες κατά παράβαση των δικαιωμάτων τους που κατοχυρώνονται από τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 16 του Συντάγματος, οι οποίες επιβάλλουν να εισάγονται στις πεπερασμένες αριθμού θέσεις των οικείων ιδρυμάτων οι υποψήφιοι, οι οποίοι υπερτερούν σε διαγωνιστικές δοκιμασίες που βασίζονται σε αμιγώς ακαδημαϊκά κριτήρια, σύμφωνα με τα ήδη εκτεθέντα. Τέλος, ο περιορισμός των ως άνω δικαιωμάτων των υποψηφίων της γενικής κατηγορίας δεν ευρίσκει νόμιμο έρεισμα στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 2 και 5 του Συντάγματος που επιβάλλουν τη λήψη μέτρων προστασίας των πολυμελών οικογενειών και μέτρων δημογραφικής πολιτικής. Τούτο, διότι επιβάλλεται μεν, βάσει αυτών των συνταγματικών διατάξεων, να ενισχύνονται οι πολύτεκνες οικογένειες για την αντιμετώπιση των αυξημένων εξόδων που απαιτούνται για τη συντήρησή τους, καθώς και για την ανατροφή, την οικονομική εξασφάλιση των πάσης φύσεως σπουδών και την επαγγελματική αποκατάσταση των τέκνων τους, αλλά δεν είναι επιτρεπτό να παρέχονται στα μέλη των οικογενειών αυτών και διευκολύνσεις για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι οποίες υπερακοντίζουν την προστασία που τους παρέχει το Σύνταγμα λόγω αφ' ενός μεν του περιορισμού των αντίστοιχων δικαιωμάτων πρόσβασης των λοιπών πολιτών, αφ' ετέρου δε της υποχώρησης των ακαδημαϊκών κριτηρίων πρόσβασης.

12. Επειδή, μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Δ. Αλεξανδρής, Δ. Σκαλτσούνης, Γ. Ποταμιάς, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Αντωνόπουλος, Π. Καρλή, Ηρ. Τσακόπουλος και Β. Καλαντζή, οι οποίοι υποστήριξαν την εξής γνώμη: Οι ρυθμίσεις του άρθρου 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ii α' του ν. 2525/1997, όπως ισχύουν μετά τις μεταβολές που επέφεραν τα άρθρα 59 παρ. 11 του ν. 3966/2011 και 44 παρ. 3 του ν. 4071/2012, σύμφωνα με τις οποίες οι υποψήφιοι πολύτεκνοι και τέκνα πολύτεκνων, μετά την αποτυχία τους να εισαχθούν σε τμήμα ή σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως υποψήφιοι της γενικής κατηγορίας, μπορούν να καταλάβουν με την ίδια διαδικασία και αξιολογικά κριτήρια εισαγωγής, όπως οι υποψήφιοι της γενικής κατηγορίας, κάποια από τις επιπλέον θέσεις, οι οποίες διαφυλάσσονται, αποκλειστικά, υπέρ των υποψηφίων αυτών, έστω και αν υπολείπονται βαθμολογικά του τελευταίου εισακτέου στο ίδιο τμήμα ή σχολή από την γενική κατηγορία, εισάγει μεν διάκριση υπέρ της ανωτέρω κοινωνικής κατηγορίας υποψηφίων, η διάκριση όμως αυτή είναι συνταγματικώς θεμιτή, ενόψει των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 21 παρ. 2 και 5 του Συντάγματος που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος της χώρας, επιτρέπουν δε την θέσπιση ευεργετικών διατάξεων υπέρ των πολύτεκνων και των τέκνων πολύτεκνων ακόμη και κατά την πρόσβαση των υποψηφίων αυτών στα τμήματα και τις σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (πρβλ. ΣτΕ 2860/1993 7μ., 744, 870/1995, 3675/1996, 2998/2005, 2462/2010 κ.ά), ενόψει της ευχέρειας που το Σύνταγμα παρέχει στον κοινό νομοθέτη να σταθμίζει τις εκάστοτε κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και με βάση αυτές να προσδιορίζει το είδος και την έκταση της ειδικής φροντίδας των μελών των πολύτεκνων οικογενειών (πρβλ. ΣτΕ 2717/1994). Οι διατάξεις δε με τις οποίες χορηγούνται, κατά την εκτίμησή του νομοθέτη, είτε χρηματικές παροχές είτε άλλης φύσεως ευεργετήματα υπόκεινται σε έλεγχο ορίων από τα δικαστήρια. Κατόπιν των ανωτέρω, οι μεταβολές που έγιναν με τα άρθρα 59 παρ. 11 του ν. 3966/2011 και 43 παρ. 3 του ν. 4071/2012 δεν προσκρούουν, όσον αφορά, πάντως, την εν λόγω ειδική κατηγορία υποψηφίων, προς την συνταγματική αρχή της ισοτιμίας και την απορρέουσα από αυτήν αρχή της σταδιοδρομίας εκάστου κατά τον λόγο της προσωπικής του αξίας και ικανότητας, ούτε στο άρθρο 16 του Συντάγματος, εφόσον η ευνοούμενη από τον νόμο κατηγορία υποψηφίων πολύτεκνων και τέκνων αυτών τελεί, κατά την εκτίμησή του

συνταγματικού νομοθέτη λόγω της συνεισφοράς τους στην επίλυση του δημογραφικού προβλήματος, υπό διαφορετικές νομικές και πραγματικές συνθήκες σε σχέση προς τους λοιπούς υποψηφίους, ενώ παρέχεται η δυνατότητα σε όλες τις κατηγορίες υποψηφίων να έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με την συμμετοχή τους σε κοινές εξετάσεις πανελλαδικού επιπέδου και την, με ίσους όρους, βαθμολόγησή τους. Τα ανωτέρω δεν διαφοροποιούνται δεν υπάρχει, δηλαδή, αντίθεση προς τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις από το γεγονός ότι το σύστημα αυτό παρέχει περισσότερες πιθανότητες υπέρ των υποψηφίων πολυτέκνων και τέκνων αυτών να εισαχθούν στη σχολή ή το τμήμα της προτίμησής τους εφόσον, πάντως, εκ του λόγου τούτου, δεν μειώνονται οι πιθανότητες επιτυχίας των λοιπών υποψηφίων. Και τούτο διότι οι επιπλέον αυτές θέσεις, ορίζονται καθ' υπέρβαση του συνολικού αριθμού εισακτέων, δηλαδή δεν μειώνουν τις θέσεις που αντιπροσώπευαν στον συνολικό αριθμό εισακτέων, διαφυλάσσονται, όπως προαναφέρθηκε, αποκλειστικώς υπέρ των υποψηφίων της εν λόγω ειδικής κατηγορίας, ως εκδήλωση της μέριμνας του νομοθέτη προς αυτούς για λόγους γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, ενώ δεν προβλέπεται δυνατότητα μεταφοράς των εν λόγω θέσεων υπέρ των υποψηφίων της γενικής κατηγορίας σε περίπτωση που αυτές μείνουν κενές (πρβλ. ΣτΕ 2860/1993 7μ., 774, 870/1995 κ.ά.). Τέλος, και το προηγούμενο σύστημα των μετεγγραφών, κατ' ουσίαν, κατέληγε στην εγγραφή και φοίτηση των μελών των πολυτέκνων οικογενειών σε τμήμα ή σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για την οποία υπελείποντο βαθμολογικώς του τελευταίου εισακτέου της γενικής κατηγορίας. Η πρόκριση δε του συστήματος της εξ αρχής εγγραφής σε τμήμα ή σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αντί αυτού της μετεγγραφής πολυτέκνων και τέκνων αυτών, αναγόμενη στην ουσιαστική εκτίμηση του κοινού νομοθέτη να επιλέξει την βέλτιστη για το δημόσιο συμφέρον λύση μετά την λήψη υπόψη και άλλων νομίμων κριτηρίων, όπως η εύρυθμη λειτουργία των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ο εξορθολογισμός των δαπανών, εκφεύγει των ορίων του ακυρωτικού ελέγχου, εφόσον, πάντως, κατά την γνώμη αυτή, αμφότερα τα ανωτέρω συστήματα, όσον αφορά την ειδική κατηγορία των πολυτέκνων και των τέκνων αυτών, κινούνται εντός των συνταγματικών ορίων. Μειοψήφησαν, επίσης, ο Αντιπρόεδρος Αθ. Ράντος και οι Σύμβουλοι Γ. Παπαγεωργίου και Κ. Φιλοπούλου, οι οποίοι διετύπωσαν την γνώμη ότι οι εμπίπτουσες στην προστασία της ειδικής διατάξεως του άρθρου 21 παρ. 2 του Συντάγματος κατηγορίες προσώπων, που έχουν «δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το Κράτος», δεν είναι απλώς κατηγορίες αναξιοπαθούντων, τις οποίες οφείλει, κατά το δυνατόν, να στηρίξει οικονομικά το Κράτος. Τέτοιες κατηγορίες απαριθμούνται στις λοιπές παραγράφους του άρθρου αυτού. Οι περιπτώσεις του άρθρου 21 παρ.2 αφορούν, κυρίως, κατηγορίες πολιτών, που κατά την εκτίμηση του συντακτικού νομοθέτη, λόγω της ιδιαίτερης συνεισφοράς τους στην εξυπηρέτηση σκοπών ομοίως θαλπομένων από το Σύνταγμα, όπως είναι η προστασία της χώρας (ανάπηροι, θύματα πολέμου και οι οικογένειές τους) ή η αντιμετώπιση του δημογραφικού της προβλήματος (πολύτεκνες οικογένειες), πρέπει να τυγχάνουν ιδιαίτερης μέριμνας από την Πολιτεία. Η μέριμνα αυτή, που σκοπό έχει να αντισταθμίσει την εξορισμού μειονεκτική θέση στην οποία περιήλθαν ή ευρίσκονται τα πρόσωπα αυτά στο πλαίσιο της ανωτέρω συνεισφοράς τους, δεν αποσκοπεί μόνον στην κάλυψη οικονομικών, εν στενή εννοία αναγκών τους. Αποσκοπεί, περαιτέρω, στην παροχή διευκολύνσεων προκειμένου να αποκατασταθεί, κατά το δυνατόν, ως προς αυτούς, η ισότητα ευκαιριών, την οποία αποστέρθηκαν συνεπεία της συνεισφοράς τους αυτής. Επομένως, η προς αυτούς ειδική φροντίδα του Κράτους μπορεί, κατά την εκτίμηση του νομοθέτη, να συνίσταται στην παροχή άλλων διευκολύνσεων, που θεμιτώς κατατείνουν στον ανωτέρω σκοπό, υπό την αυτονομία προϋπόθεσης ότι είναι συναφείς και πρόσφορες προς τούτο. Οι διευκολύνσεις αυτές, όταν συνίστανται στην διευκόλυνση προβάσεως σε θέσεις, για τις οποίες υπάρχει αριθμητικός περιορισμός, μπορεί να συνιστούν, από την φύση τους, περιορισμό ή και απόκλιση από την πλήρη εφαρμογή της, συνταγματικής επίσης κατοχυρούμενης, αρχής της αξιοκρατίας, δεδομένου ότι η εφαρμογή αυτής ακριβώς της αρχής είναι εκείνη, η οποία, ενδεχομένως, παρεμποδίζει τα ανωτέρω υπό ειδική προστασία τελούντα άτομα να απολαύσουν πλεονεκτημάτων, τα οποία άλλως, αν, δηλαδή, δεν είχαν περιέλθει στην μειονεκτική αυτή θέση, θα μπορούσαν να διεκδικήσουν με ίσους όρους. Η απόκλιση αυτή, που χωρίς τις προβλέψεις της εν λόγω ειδικής διατάξεως δεν θα ήταν ανεκτή, συγχωρείται ακριβώς λόγω της υπάρξεώς της. Με διαφορετική ερμηνεία, η διάταξη θα παρέμενε χωρίς εννοιολογικό περιεχόμενο. Ειδικώς, όταν πρόκειται για πολύτεκνες οικογένειες που, ως εκ της διατυπώσεως της συνταγματικής διατάξεως, προστατεύονται ενιαία, με κάλυψη, δηλαδή τόσο του πολύτεκνου γονέα όσο και των τέκνων του, η κύρια μη οικονομικού εν στενή εννοία χαρακτήρα, διευκόλυνση είναι η δυνατότητα προβάσεως σε σχολές όλων των βαθμίδων, είτε με την μορφή της διευκολύνσεως εισόδου σε σχολή της προτιμήσεως του προστατευομένου προσώπου είτε με την μορφή της επιλογής του τόπου σπουδών. Επομένως, διατάξεις νόμου με το περιεχόμενο αυτό όχι μόνον δεν παραβιάζουν τις γενικές συνταγματικές διατάξεις για την αρχή της αξιοκρατίας και την οργάνωση της εκπαίδευσως (άρθρο 16 του Συντάγματος) αλλά τελούν σε αρμονία και εφαρμόζουν την ειδική συνταγματική πρόβλεψη του άρθρου 21 παρ. 2. Εννοείται, βεβαίως ότι και οι διατάξεις με το ανωτέρω περιεχόμενο είναι συνταγματικώς ελεγκτές από τα δικαστήρια, στο μέτρο που τυχόν υπερακοντίζουν τον σκοπό του συντακτικού νομοθέτη ή εισάγουν προνόμια που δεν δικαιολογούνται για την εξυπηρέτηση του εν λόγω σκοπού, ή σε κάθε περίπτωση παραβιάζουν την αναγκαία ισορροπία μεταξύ των σκοπών της αξιοκρατίας και της ορθολογικής οργάνωσης της παροχής εκπαίδευσως αφ' ενός και της προστασίας των πολυτέκνων αφ' ετέρου. Οι διατάξεις αυτές είναι, επίσης, συνταγματικώς ελεγκτές και από την αντίθετη άποψη, μήπως, δηλαδή, διεπόμενες από την αντίληψη ότι οι παρεχόμενες διευκολύνσεις μπορεί να έχουν μόνο αμιγώς οικονομικό περιεχόμενο, εισάγουν περιορισμούς οικονομικούς, ηλικιακούς ή χωρικούς, που, ως εκ του συγκεκριμένου εκάστοτε περιεχομένου τους, αντιστρατεύονται τους σκοπούς της ειδικής συνταγματικής φροντίδας.

13. Επειδή, σύμφωνα με τα εκτεθέντα, η παράλειψη εισαγωγής της αιτούσης στην Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α., η οποία εκδηλώθηκε με τις προσβαλλόμενες πράξεις, πρέπει να ακυρωθεί διότι δεν έχει νόμιμο έρεισμα, αφού οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ιί αα' του ν. 2525/1997, όπως ήδη ισχύει, με βάση τις οποίες εκδόθηκαν οι πράξεις αυτές, είναι ανίσχυρες ως αντισυνταγματικές. Περαιτέρω, πρέπει να αναπεμφθεί η υπόθεση στη Διοίκηση προκειμένου: α) να εκτιμήσει τον αριθμό, στον οποίο θα είχαν ανέλθει οι θέσεις των εισακτέων από τους υποψηφίους της γενικής κατηγορίας, εάν κατά την έκδοση της Φ 253.1/54697/Β6/15.5.2012 αποφάσεως της Υφυπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων δεν είχε καθορισθεί, κατά παρέκκλιση από το γενικό σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αριθμός θέσεων προοριζομένων για υποψηφίους που έχουν την ιδιότητα του μέλους πολύτεκνης οικογένειας και β) να διαπιστώσει αν η αιτούσα, συγκρινόμενη με κριτήριο τη βαθμολογία της (18.981 μόρια) με τους άλλους υποψηφίους της γενικής κατηγορίας που δεν εισήχθησαν στην Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. παρά τη σχετική προτίμησή τους θα είχε περιληφθεί, κατά την κύρωση των σχετικών πινάκων, στον αριθμό των εισαγομένων στην εν λόγω Ιατρική Σχολή, με συνυπολογισμό των εκτιμώμενων, κατά τα προαναφερθέντα, πρόσθετων θέσεων εισαγομένων κατά το γενικό σύστημα. Εάν συντρέχουν δε

αυτές οι προϋποθέσεις, οι οποίες επιβάλλονται για λόγους αξιοκρατίας και εύρυθμης λειτουργίας της Ιατρικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α., και ανεξαρτήτως του ότι η παρούσα απόφαση παράγει έννομα αποτελέσματα μόνον υπέρ της αιτούσης, ανακύπτει υποχρέωση της Διοίκησης να περιλάβει την ανωτέρω μεταξύ των εισαγομένων στην εν λόγω Ιατρική Σχολή. Κατά τη συγκλίνουσα γνώμη του Προέδρου του Δικαστηρίου και των Συμβούλων Γ. Παπαγεωργίου, Αικ. Χριστοφορίδου, Δ. Αλεξανδρή, Γ. Ποταμιά και Α. Χλαμπέα, με τους οποίους συντάχθηκε η Πάρεδρος Χ. Σιταρά, για τη νόμιμη εισαγωγή της αιτούσης στην Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. αρκεί να διαπιστωθεί ότι με βάση τη βαθμολογία της θα είχε εισαχθεί στην ανωτέρω Ιατρική Σχολή εάν κατά την έκδοση της Φ 253.1/54697/Β6/15.5.2012 απόφασεως της Υφυπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων στον αριθμό εισαγομένων μεταξύ των υποψηφίων της γενικής κατηγορίας είχε προστεθεί ο αριθμός που καθορίστηκε για τους υποψηφίους που ανήκουν στην ειδική κατηγορία των μελών πολύτεκνης οικογένειας. Μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Ν. Μαρκουλάκης, Φ. Ντζίμας, Β. Αραβαντινός, Κ. Φιλοπούλου, Δ. Μακρής και Τ. Κόμβου, οι οποίοι υποστήριξαν ότι η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί προς επανεξέταση χωρίς να τίθενται στη Διοίκηση οι ανωτέρω προϋποθέσεις.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την αίτηση.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου.

Ακυρώνει την παράλειψη εισαγωγής της αιτούσης στην Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Κοποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, η οποία εκδηλώθηκε με τις πράξεις του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού: α) Φ 253.4/96738/Β6/27.8.2012 και β) Φ 253.4/96739/Β6/27.8.2012.

Αναπέμπει την υπόθεση στη Διοίκηση, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στο αιτιολογικό.

Επιβάλλει στο Ελληνικό Δημόσιο τη δικαστική δαπάνη της αιτούσης, η οποία ανέρχεται στο ποσό των εννεακοσίων είκοσι (920) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 13 Μαρτίου 2013.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κ. Μενουδάκος

Μ. Παπασαράντη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 10ης Μαρτίου 2014.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Σωτ. Αλ. Ρίζος

Μ. Παπασαράντη